

KARTA WYKRYCIA ORGANIZMU SZKODLIWEGO

Wykryty organizm:	Brudnica nieparka (<i>Lymantria dispar</i>)
Systematyka:	Królestwo: Animalia Typ: Arthropoda Gromada: Insecta Rząd: Lepidoptera Rodzina: Erebiidae Podrodzina: Lymantriinae Gatunek: <i>Lymantria dispar</i>
Opis organizmu:	<p>Gąsienica dorasta do 70 mm długości. Młode gąsienice koloru czarnego, silnie owłosione. U starszych na grzbiecie wzdłuż ciała występują trzy żółte paski, na pierwszych pięciu segmentach niebieskie brodawki, na pozostałych czerwone.</p> <div style="text-align: center;"> <p>Fot. WIORiN w Katowicach LW</p> </div> <p>U osobników dorosłych występuje dymorfizm płciowy. Dorosły samiec jest znacznie mniejszy, smuklejszy i krótszy od samicy. Rozpiętość jego skrzydeł może osiągać 50 mm. Skrzydła przednie samca są barwy brązowej z ciemnobrunatnymi, ząbkowanymi, poprzecznymi przepaskami, Tylne skrzydła również są brązowe ale jednolicie ubarwienie. Samice mają jaśniejsze ubarwienie. Ich głowa, tułów, gruby i owłosiony odwłok i skrzydła są białawożółte. Rozpiętość skrzydeł osiąga 90 mm. Na przednich skrzydłach mają charakterystyczne poprzeczne, zygzakowate, jasnobrązowe linie.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-end;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Fot. WIORiN w Katowicach LW</p> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div>

Rozwój jednego pokolenia trwa rok. Wylot motyli następuje w lipcu i sierpniu. Samce pojawiają się nieco szybciej niż samice, latają torem zygzakowym w różnych kierunkach. Samce są w stanie wyczuć samicę z odległości prawie 3,5 km. Samice są ociężałe i rzadko latają, składają średnio od 250 do 500 jaj, często na tym samym drzewie na którym się wykluły. Jaja składane są na korze pni i gałęzi w złożach zawierających do 100 sztuk. Złoża jaj przykrywane są włoskami pochodzącymi z odwłoka samicy. Po przezimowaniu z jaj w kwietniu pojawiają się gąsienice I stadium. Wyklute gąsienice pozostają w miejscu wylęgu przez kilka dni tworząc tzw. lusterka. W sytuacji wystąpienia niekorzystnych warunków pokarmowych snują przędzę i mogą być przenoszone przez wiatr, dzięki czemu przemieszczają się na duże odległości.

Gąsienice żerują na liściach i pędach pojedynczo lub w grupach, rozwój jednego pokolenia może być rozciągnięty w czasie i trwa 1,5 – 3 miesiące. Przepoczwarczenie ma miejsce w kokonach które są ukryte w zakamarkach gałęzi lub pod drzewem. Szybko po już po 2 tygodniach wychodzą z nich motyle.

Biologia:

Fot. WIORiN w Katowicach O/Racibórz

Fot. WIORiN w Katowicach LW

Objawy występowania i szkodliwość:

Liście ponadgryzane gdyż gąsienice żerują w sposób nieuporządkowany przenosząc się z liścia na liść. Powodują znaczne uszkodzenia liści, co przy masowym ich pojawie prowadzi do zgryzienia ich aż do nerwów i w efekcie огоłocenia drzew. Masowe pojawy nabierają charakteru klęski w środowisku.

W okresie lata (gąsienice żerują w okresie kwiecień-lipiec) może nastąpić częściowa regeneracja ulistnienia. Powtarzające się corocznie masowe pojawy szkodnika prowadzą do znacznego osłabienia drzew. Należy zwrócić uwagę na fakt, że przy zetknięciu się z larwami brudnicy nieparki mogą pojawić się alergie będące skutkiem podrażnienia skóry. U osób wrażliwych może wystąpić swędzenie, puchnięcie a nawet wysoka gorączka i silne bóle głowy. Uczulenie powodują znajdujące się na ciele gąsienicy drobne włoski, które się łatwo łamią. Bezwzględnie w czasie prac przy usuwaniu gąsienic należy stosować maseczki i odzież roboczą. Przy zwalczaniu brudnicy w pierwszej kolejności należy przeprowadzić mechaniczne zwalczanie szkodnika. Czyli?... ręcznie zebrać wszystkie stadia rozwojowe dostępne na drzewach, obciąć najmocniej zaatakowane gałęzie, zamieść larwy i poczwarki spadające pod drzewa w trakcie tych działań. Zebrane owady, liście i gałęzie z objawami żerowania usunięte z drzew należy w sposób skuteczny i bezpieczny zutylizować. Zwalczanie chemiczne jest trudne i kosztowne ze względu na brak dostępności do owada który żeruje w koronach drzew. W sadownictwie do zwalczania brudnicy nieparki stosuje się środki chemiczne o działaniu żołądkowym i kontaktowym. (patrz: aktualne Zalecenia Ochrony Roślin IOR-PIB). Skuteczne są również preparaty bakteryjne oparte na *Bacillus thuringiensis* ssp. *kurstaki*, które ze względu na swoje bezpieczeństwo mogą być zastosowane również w obszarach leśnych i zieleni miejskiej. Zabieg należy przeprowadzić wiosną w okresie rozwijania się liści, bezpośrednio po wylęgnięciu się gąsienic z jaj kiedy to są one najbardziej wrażliwe na działanie preparatu.

Jednocześnie przypomina się, że środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla ludzi, zwierząt oraz dla środowiska, w tym przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem (art. 35.1. ustawy o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.).

Fot. WIORiN w Katowicach O/Racibórz

Rośliny żywicielskie:

Może być spotykany w lasach, parkach, ogrodach przydomowych i sadach. Polifag, szkodnik prawie 600 gatunków roślin naczyniowych. Najczęściej atakuje dęby, buki, graby, klony, topole, brzozy, czeremchy, jabłonie, śliwy sporadycznie świerki, modrzewie i sosny.

Rozmieszczenie geograficzne:

Cała Europa z wyłączeniem krajów skandynawskich i pn. Anglii, w Afryce, Ameryce Północnej, Dalekim Wschodzie i Japonii. W Polsce występuje w całym kraju i często pojawia się masowo.